



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Prvdentia Et Cæteris In Confessario requisitis ad ritè
fructuoséque Diuini ministerij sui munera obeunda,
Tractatvs**

Regnault, Valère

Lvgdvni, 1611

Pars altera capitis, in qua traduntur regulæ iudicandæ de peccato sítne
mortale an veniale ex suo genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41341

*Pars altera capituli, in qua traduntur regule
iudicandi de peccato, sitne mortale an
veniale ex suo genere.*

S V M M A R I V M.

6. Regula iuris naturalis ad iudicandum de peccato sitne suo genere mortale, an veniale. 7. Dictum Richardi à Sancto Victore communiter approbatum, & ratio qua confirmatur. 8. Dari nequit generalis ratio statuendi de gravitate iniuria, ex qua peccatum sit genere suo mortale, ideòque relinquitur prudentis arbitrio. 9. Regula de peccato iudicandi ex sacris literis, sitne mortale an veniale. 10. Regula idem iudicandi ex lege humana. 11. Quod aliqua talis lex obliget ad mortale.

*Regula prima de naturali rationis
dictamine.*

PRIMA regula est, quam ad ius naturale pertinere, cum ratio naturalis eam persuadeat, merito dicimus, est; illud habendum esse peccatum ex suo genere mortale, quo gravem iniuriam Deo, aut proximo, aut nobis ipsis inferri naturalis ratio dicat: ut de peccatis iis dicat, per quæ Deo debitus amor, debitaque reuerentia tollitur; ut de odio Dei, de idololatria, blasphemia, periurio, & id genus aliis: itemque de iis quibus notabile nocumentum affertur proximo: ut de homicidio, furto, adulterio, & aliis similibus: aut de iis, quibus amor

6. Mortale peccatum quodnam sit ex genere suo.

ei debitus tollitur, vt de odio, inuidia, & huiusmodi aliis: ac demum de iis per quæ graui damno afficimur in necessariis ad conseruationem salutis, siue animæ, siue corporis; vt de iis per quæ tolluntur virtutes ad diuinam gratiam necessariæ: vt de infidelitate, desperatione, & impœnitentia, & aliis similibus: aut per quæ sanitati corporis notabiliter nocetur, vt de crapula assidua, ac ebrietate, & luxuria.

7. Hinc communiter à Doctoribus approbatur dictum illud Richardi à Victore sub finem tractatus de differentia peccati mortalis, & venialis. Mortale est quod non potest à quouis committi sine grandi corruptione sui. Item mortale est, quod non potest committi sine grandi læsione proximi; mortale nihilominus est, quod non potest committi sine magno contemptu Dei. Cætera verò omnia mihi videntur venialia. hæc ille.

Et fauet ratio: quia quò Dei bonitas maior est bonitate creaturarum, eo difficilius dissoluitur amicitia, quæ cum eo est, quàm quæ cum homine. At inter homines nemo nisi inhumanus ex leui tantùm causa, leuise iniuria vellet amicitiam cum alio contractam rescindere. Multo igitur minus id de Deo putandum est; nisi ea, quæ de se est leuis iniuria, aggrauetur in aliquo casu particulari ex circumstantiis: vt ex scandalo, aliòve notabili damno quod adfert. nihil enim est tam leue, quin possit ex hoc censerì graue. Aut certè Deus ipse declarauerit se (quod potest) in re aliqua, etiam si de se leui, obedientiam tantam exigere, quantam exigeret in re graui: vt cum prohibuit Adamo, ne comederet de ligno scientiæ boni & mali, addita comminatione. *In quocũq; die comederis ex eo, morte morieris*, Gen. 3.

Iam

Iam ratio statuendi quando grauis, & quando leuis iniuria per peccatum inferatur; nulla generalis, & certa dari potest, propter circumstantiarum, quibus vestiri potest, ac subinde mutari varietatem: vt videre est in furto, quo grauis iniuria censetur fieri, non modò cum fuerit rei notabilis valoris, sed etiam cum rei modici quidem valoris, sed quam persona cui surripitur tanti faciat, vt ex illius iactura magnam concipiat molestiam, vel inde necessitatem notabilem patiatur, quia pauper est; vel notabile damnum, quia ex illa quæstum faciebat. Cum ergo in actibus singularibus nulla sit circumstantiarum constantia, sed perpetua mutatio, iudicium de grauitate vel leuitate iniuriæ, quæ per illos inferitur peccando, relinquatur viro prudenti faciendum congruenter iis quæ ex communi doctrina de circumstantiis, quam in praxi parte 1. lib. 4. persecuti sumus; aut repetendum est iam factum ab auctoribus, qui de tali re scripserint.

Regula secunda de sacrarum literarum auctoritate.

Secunda regula spectans ad ius diuinum posituum, est: ea peccata censeri mortalia, ob quæ sacra Scriptura hominem à regno cælorum excludit: cuiusmodi multa esse patet & ex cap. 1. epist. ad Rom. ver. 29. & sequentibus. & ex cap. 6. prioris ad Corinth. ver. 9. & 10. & ex cap. 5. epist. ad Galat. ver. 19. 20. & 21. & ex cap. 5. epist. ad Ephes. versu 5. Tum etiã ob quæ mortem temporalem proponit, vt apud Ezechiel. cap. 18. ver. 10. 11. 12. & 13. de quibus sigillatim est dicendum, cum traditur ratio par-

ticularis iudicandi de peccatis ex præceptis decalogi, prout facimus in praxi par. 3. tom. 2. Ratio autem huius regulæ aperta est, quia pœna tã mortis quàm priuationis regni cœlorum est grauiſſima, Ergo culpa ob quam imponitur, cùm debeat pœna proportionari delicto, ex cap. fœlicis. de pœnis in 6. §. Verũ. Quando autem scriptura mitius de aliquo peccato loquitur, signum est ipsum esse tantum veniale. Sic possumus existimare stultiloquium non esse peccatum mortale, sicut sunt fornicatio, immunditia, & furtum: quia in citato cap. 5. epist. ad Ephes. Apostolus de illo tantummodo vno dicit ad rem non pertinere: cùm de cæteris dicat, quòd *omnis fornicator, aut immundus, aut auarus, non habet hereditatem in regno Christi, & Dei.* Est etiam aliud signum quando datur præceptum in materia leui: vt censeatur illud cuius transgressio vi sua nulli potest inferre iniuriam, vel adferre detrimentum magnum. Sic veniale solummodo peccatum fuit transgredi præcepta, Deuter. 22. data de non arando in boue, & asino; de non accipienda ex nido matre cum pullis; de non serendo agro duplici semine, de non vtendo veste lana, linoque intexta: & in nouo Testamento, Marth. 5. de non loquendo verbo otioso, nonnullisque aliis de quibus D. Bernard. in lib. de præcepto & dispensatione.

Regula tertia de lege humana.

v prælud. 2.
 nu. 7. & seq.
 & ca. 23. nu.
 40. aliquot.
 que sequē.
 ribus.

Tertia regula pertinet ad legem humanã traditur, fusèque explicatur à Nauarro in Enchir. v Est autem illum mortaliter peccare, qui legem humanam ad mortale obligantem, iustam, promul

promulgatam, ac receptam nec abrogatam, post elapsum tempus ad obligationem requisitum transgreditur, sine ignorantia inuincibili, aut alia iusta causa ipsum excusante, aut dispensatione valida. Hæc de se manifesta est: ad cuius plenam notitiam faciunt à nobis tradita in praxi fori pœnitentialis par. 3. tomo 1. lib. 3. tractat. 4. Postulat autem hic locus ut supposito quòd lex humana possit obligare ad mortale, prout est communis Catholicorù consensus (de Ecclesiastica. n. patet per illud, Matth. 18. *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi tamquam Ethnicus & publicanus*: de ciuili verò, per illud ad Rom. 13. *Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit: qui autem resistunt ipsi, sibi damnationem acquirunt*) explicemus quænam talis lex, censenda sit taliter (nempe ad mortale) obligare: & quibus modis ea distinguenda sit, tum à consilio, quod non modò humanum, sed nec diuinum obligat ad peccatum etiam veniale, ex sententia teste Nauarro & communiter recepta per cap. finale 14. q. 1. nisi quis contra illud agat ex contemptu: quia tunc peccat etiam mortaliter, ut postea declarabitur: tum etiam à præcepto obligante solummodò ad veniale; quod qui transgreditur, peccat solummodo venialiter, iuxta cap. vnum. §. criminis. distinc. 25. dicta explicatio autem continetur sequentibus documentis.

Quæ lex humana obligat ad mortale.

* in cit. cap. 23. num. 49. Consilia nõ obligant etiam ad veniale.